

POPPURIN

Hvussu liggur Útvarp Føroya fyri á poppøkinum?

Ikki væl, halda tey ungu - men er tað nú so ringt?

Føroya ungdomur skilur seg lítið burtur frá ungdominum í flestøllum øðrum londum í vesturheiminum. So er tað eisini innanfyri poppin. Flestøll her eru sera áhugaði fyri at hoyra poppmusikk — hesin lögni musikkurin, ið fyri nøkrum árum síðani veruliga tók seg upp í londunum, ið liggjakring okkum. Hesin musikkurin kom at hava nógv stórra

týðning, enn menn spáddu, tá hann á sinni kom fram, og eisini her á landi varð gjørt ungdominum til vildar. Hann vildi sleppa at lurtu eftir poppmusikkinum, og útvarp okkara sum í fyrstuni kanska var heldurtrekt at seta í gongd á hesum økinum, kom meira og meira við, og hevur hesi seinnu árinu sent meira og meira poppmusikk.

og aftaná leikurnar, fyri at hesi fólk skuldu kunna ferðast til og frá stevnuni í øllum góðum, so ikki kann sigast annað, enn at henda stevna hevur verið væl umtókt millum manna, tá ið tílíkt hóvasták er gjørt.

Olympisku leikurnir doyggja

Líka frá 776 f. K. og til 217 f. K. varð listi forður yvir vinnarnar, men so byrjar at ganga niður at bakka.

Tá ið kristindómurin kom fram varð liðugt við teimum olympisku leikunum, tí teim kristnu dámdu einki hesa heidnu fest, og seinasta olympiadan er í 393 e.K., tá Theosius keisari setur forboð fyri hesi ítróttarstevnu. Leikvollirnir og tempelini gingu til grundar, men verða útgrivin í 19. öld, og fyrst

COUBERTIN

faðir at tí núverandi olympiadan.

tá vaknar áhugin fyri eini olympiadu aftur, og fyrstu olympisku leikurnir í nýggjari tíð verða hildnir í 1896 í Athen. 1500 ár eftir at hon varð bannað.

Áhugin økist

Tað er ikki bert í Grikkalandi, at tilíkar ítróttarstevnur hava verið hildnar, men »The Book of Leinster« sigur um kappingar, ið fóru fram í frílandi frá 1829 f. K. til 554 e. K., og bæði í Onglandi og Skotlandi vóru tilíkir leikir kendir.

Hóast øll hesi lond høvdu eina aldargamla ítróttarsøgu,

varð tað tó í Týsklandi, at neistin birtis til at taka teir olympisku leikurnar upp aftur.

Fimleikaruppáttarinn Johann Guts Muts (1759-1839) kom við eini beinleiðis áheitan um at byrja av nýggjum, og í 1852 helt málfrøðingurin Ernst Curtius ein fyrilestur í Berlin um hesar forn leikir. Hesin sami var upphavsmaður til útgreivsturin av Olympia, ið byrjaði 23 ár seinni.

Coubertin stílar fyri

Hesin fyrilestur hjá Curtius vakti stóran áhuga í Grikkalandi, og ein ungur grikki, Evangelos Zappa í Bukarest, gav pening til nakrar grikskar ítróttarstevnur, ið fóru fram í 1859, -70, -75, -88 og 1889. Heilir 20.000 áskoðarar vóru til ta fyrstu stevnuna.

Hesir leikir vaktu áhugin hjá tí franska baróninum Pierre de Coubertin, tí hann hevði lagt til merkis, at tey ungu fronsku líkamini vóru illa hildin, og vildi hjálpa uppá tey.

Hann kom við sínum hugsjónum um at fáa teir olympisku leikurnar í gongd aftur ár 1892, og endin varð, at fundur varð settur í Sorbonne 23. juni 1894, har 13 lond vórðu umboðað og onnur 21 gingu inn fyri ætlanini at fáa olympiadan aftur at byrja av nýggjum. Nevnd varð vald við Coubertin sum formanni til at stíla fyri fyrstu olympiadan í nýggjari tíð varð hildin í Athen 1896, har 13 lond vórðu umboðað.

Síðan tá hava 18 olympiadir verið og tann 19. verður so sett í dag í Mexico City av G. D. Ordaz, forseta.

Luttakaratalið økist

Fleiri og fleiri lond luttaka í hesi heimsumfatandi ítróttarstevnu og í Tokio 1964 vóru 5238 luttakarar úr 93 londum. Øvst er um talið verður líka høgt hesaferð, tí nokur lond sleppa ikki at luttaka og onnur vilja ikki av politiskum grundum, men í øllum førum verður eingin stórir munur.

Danir luttaka í 12 ítróttargreinum, og Island tekur eisini lut við 3 monnum í frælsum ítrótti.

Falt eru 19 ítróttargreinar á stevnuni, ið endar 27. oktober.

Olympos.

»Fimtan tær bestu« - eitt framstig

Tað er altíð lett at kritisera, men tað skal eisini til, og mangan hevur tað eisini hjálpt til at bota um umstøðurnar, har tað hevur verið gjørligt. Í hvussu er tykist útvarpið í seinastuni rættiliga væl at verða komið við, tá ein sammetir tað við útlendskar radiostøðir, ið vit eisini kunnu hoyra her á landi. Eitt stórt framstig hjá monnum á Bryggjubakka á hesum økinum var at fáa sendingina »Fimtan tær bestu« í lag, har ungdomurin sjálvur kundi sleppa at velja teir popplátur, hann vildi hoyra.

Í sambandi við hetta hildu vit, at tað kundi verið áhugað, vert at kannað, hvat tey ungu sjálvi halda um útvarpið. Um tað fylgir nógv væl við, um tað sendi nógv mikið av popplátum, og hvør poppsending var best umtókt. Vit valdu triggjar unglingar burtúr og spurdu teir, hvørja áskoðan teir høvdu, hesum málinum viðvíkjandi.

Tey ungu siga:

Úrslitið varð kanska ikki rættiliga tað, ein kundi vænta, men nógv áhugavert kom fram undir hesum prátinum:

Finnur Johannesen, 15 ár og skúlanæmingur vildi vera við at útvarpið als ikki fylgdi so væl við, sum fremmandar radio stöðir gera. Hinar útlendsku stöðirnar spældu altíð tær nýggjastu pláturarnar, meðan útvarpið sum oftast plagdi at juka teir gomlu upp aftur og upp aftur. Hann kundi eisini hugsað ser fleiri poppsendingar. Bæði seinrapartin og um morgunin.

Tær klassisku pláturarnar ið altíð ov ofta vórðu spældar um morgunin vóru altíð ov dar um morgunin vóru altíð ov deyðligar. Tað var ringt at vakna av klassiskum musikki — so hevði poppurin verið nógv betri at vakna av. Hann helt, at tann so nógv besta sendingin, ið útvarpið hevur á poppøkinum í dag, er »Fimtan tær bestu«.

Bent á Lava, 16, arbeidsmaður, helt, at útvarpið kom ov nógv við tí gamla. Hann helt eisini, at teir spældu altíð ov nógv klassisk lög, og at tað hartil eisini altíð vóru tey somu klassisku lögini, ið blivu spæld á Bryggjubakka. Her hugsaði hann serstakliga um morgun- og dogurðasendingitíðina hjá útvarpinum. Tað skuldi verið lítið fyri hjá útvarpinum at gjørt eitt sindur meira burtur úr poppinum har. Sendingina »Tónleikur fyri hálvaksina« dándi honum stak illa, tí hann helt, at »Tónleikur fyri hálvaksina« skuldi vera plátur, sum teimum hálvaksnu veruliga dámdu, og ikki sovorðið, ið hevði verið »frammi« fyri langari tíð síðan. Eisini dándi honum best Fimtan tær bestu ið var nakað av tí einasta, ið útvarpið hevði rakt beint við tey sein-

astu árinu innanfyri poppheimin.

Hans Heri Jensen, ið er 16 og timburlærlingur helt ikki heilt so illa um sendingarnar, men hann eftirlýsti eitt annað øki innanfyri poppmusikkin, ið hann helt, útvarpið gjordi alt ov lítið av. Sjálvsagt skuldi útvarpið eisini spæla tað, ið var framtíð í lotuni, men hann helt, at tað eisini kundi verið gott at høyrta nakað væl meira av LP-musikki, enn spælt verður í lotuni. Serliga orkestur og sangarar sum The Kingston Trio, Everly Brothers, Beach Boys, Buddy Holly, George Hamilton, The Shadows og Cliff Richard, ið hava gjørt fleiri eftir hansara tykki frálíkar LP'ir hevði honum dámt at hoyra eitt sindur oftari í útvarpinum. Hann helt eisini at útvarpið átti at roynt at farið undir at sent okkurt seinrapartin fyri skúlabørnini, ið søtu og gjóru skúling, nakað líknandi sum danska sendingin »Efter skoletide«, ið er óføra væl umtókt í Danmark og Svøríki. Hann visti, at nógv skúlabørn — helst tey allarflestu — høvdu dámt eitt slíkt tiltak sera væl. Ta poppsending, sum útvarpið í lotuni sendir, sum honum dámdi best var sendingin »Lott lög« ið vanligja verður sent hvørt mánað.

Ikki teir somu møguleikar

Ungdomurin vil also hava meira og betri pop. Men er skilið nú veruliga so vánaligt niðri á Bryggjubakka? Útvarpið hevur jú als ikki tær somu møguleikar fyri at senda popp á sama hátt, sum t.d. Radio av Luxembourg, ið jú bert livir av poppinum. Er tað nú ikki bara heilt væl gjørt av litla útvarpi okkara, at teir eru forir fyri at senda so frægt, sum teir gera?

Ein sammeting

Vit halda nú ikki, at skilið hjá útvarpinum er so stak vánaligt, sum summi millum tey ungu vilja hava hug at gera tað til. Vit gjóru eina litla roynd, ið sýnir, at teir á Bryggjubakka fylgja heilt væl við. Um ein tekur tiggju tær mest seldu í Bretlandi (Top Ten, Radio av Luxembourg seinasta sunnukvöld) ser tað soleiðis út:

1. Those were the days — Mary Hopkins.
2. Hey Jude — The Beatles.
3. When Jessamine Goes — The Casuals.
4. Little Arrows — Leapy Lee.
5. Hold me tight — Johnny Nash.
6. Gotta get a message to you — The Bee Gees.
7. Lady Willpower — Union Gap.
8. Say a little Prayer for You — Aretha Franklin.
9. Do it again — The Beach Boys.
10. Classical Gas — Mason Williams.

Ein má kunna rokna við, at hesar tiggju plátur eru millum tær, ið eru mest frammi í lotuni, og taka vit so eina sending hjá útvarpinum, sum t.d. »Lott lög« seinasta mánað, so spældu teir m.a. hesar plátur: — Gotta get a message to you — The Bee Gees.

- Hey Joe — The Marmalade.
- Fire — Crazy World of Arthur Brown.
- It's a groove — Wilson Pickett.
- No Expectation — Rolling Stones.
- One for the Highway — Fats Domino.
- Lady Willpower — Union Gap.
- Stop Her — Billie Davies.
- Let's get an understanding — Wilson Pickett.
- Cherry-Cherry — The Wishfull Thinking.

Um vit so sammeta hesa vanligu mánaðslistu hjá útvarpinum við »Top Ten« úr Bretlandi, siggja vit, at ikki ferri enn tveir av plátunum úr »Lott lög«, nevniliga pláturarnar hjá Bee Gees og Union Gap, eru millum tiggju tær best umtóktu í Bretlandi. Hetta má sigast at vera sera væl gjørt av útvarpinum, at teir hava verið forir fyri so skjótt at fáa hesar plátur tilvega, eins og vit ofta hava høyrta fleiri av hinum — eitt nú »Little Arrow«, ið útvarpið spælir heilt ofta — sum í lotuni finnst á flest øllum poppradiostøðum í Europa.

Okkurt kann broytast

Nei, tað er ein spurningur, um útvarpið ikki tvørturimóti fylgir heilt væl við. Tað er eyðseð hjá øllum — eisini teimum ungu — at tað er mark fyri, hvussu nógv útvarpið kann hava av útreiðslum í sambandi við poppmusikkin. Men tað finst tó okkurt, ið mennir á Bryggjubakka lættliga kundu broytt til frama fyri ungdomin, ið tó er ein heilt stórur partur av lurtaraskara teirra. Tað skuldi ikki verið nógv fyri at spælt væl meira av poppi um morgunin og um dogurðamund- ið. Eisini hevði tað verið sera dæmlikt, um útvarpið kundi farið undir at spælt fleiri LP-lög og ikki altíð bert hugsa um single-pláturarnar, ið dagliga skjóta fram eins og hundaland. Ofta eru LP'ir veruliga góðar, og helst man útvarpið eiga so frægt av teimum, at útreiðslurnar skuldi kunna verið smáar.

Betri enskt

Tað er kanska so ógislígt at fara at tosa um at senda popp um seinrapartin, men tá útvarpið eina ferð fær seinrapartsendingar uppi lag, so kundi tað kanska verið hugsunarvert at farið undir eitt slíkt tiltak.

Eitt, ið kanska kundi verið av stórri týðningi var at fáa ein mann, ið dugdi hampiligt eingilskt til at fáast við poppsending. (Framhald á 7. síðu)

